

חק לישראל – פרשת לך לך יום ב'

תורה – בראשית פרק יב'

(ו) וַיֵּרָא יְהוָה אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזַרְעֲךָ אֲתָן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּבְנוּ שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאָה אֵלָיו: (ו) וַיֵּרָא יְהוָה אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזַרְעֲךָ אֲתָן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּבְנוּ שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאָה אֵלָיו: (ו) וְאַתְּגִלִּי יְיָ לְאַבְרָם וְאָמַר לְבָנָה אֲתָן יְת אֲרֻעָא הָדָא וּבְנָא תַמְנוּ מִדְּבַחָא קְדָם יְיָ דְאַתְגִּלִּי לֵיהּ:

(ח) וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם הַהֲרָה מִקְדָּם לְבֵית אֵל וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית אֵל מִיָּם וְהָעֵי מִקְדָּם וַיִּבְנוּ שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה: (ח) וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם הַהֲרָה מִקְדָּם לְבֵית אֵל וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית אֵל מִיָּם וְהָעֵי מִקְדָּם וַיִּבְנוּ שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה: (ח) וְאַסְתַּלַּק מִתַּמְנוּ לְטוֹרָא מִמְדִּינַח לְבֵית אֵל וּפְרַס מִשְׁכַּנְיָה בֵּית אֵל מִמְעַרְבָא וְעֵי מִמְדִּינַחָא וּבְנָא תַמְנוּ מִדְּבַחָא קְדָם יְיָ וַיְצַלִּי בְשֵׁמָא דְיְיָ:

(ט) וַיִּסַּע אַבְרָם הַלֹּךְ וְנִסְוַע הַנְּגִבָה: (ט) וַיִּסַּע אַבְרָם הַלֹּךְ וְנִסְוַע הַנְּגִבָה: (ט) וַיִּנְטַל אַבְרָם אֶזֶל וְנִטַּל לְדְרוּמָא:

(י) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיִמָה לְגֹזֵר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ: (י) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיִמָה לְגֹזֵר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ: (י) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיִּנְחַת אַבְרָם לְמִצְרַיִם לְאַתּוֹתָבָא תַמְנוּ אֲרִי תְקוּיָה כַּפְנָא בְּאֶרֶץ:

רש"י

וכל מסעיו הנגבה ללכת לדרומה של א"י והוא ללד ירושלים (פי' ירושלים היתה באמצע העולם וסוף ארץ ישראל כן פי' ביסעו) שהיא בחלקו של יהודה שנטלו בדרומה של א"י הר המוריה שהיא נחלתו. ב"ר:

(י) רעב בארץ – באותה הארץ לצדה לנסותו אם ירהר אחר דבריו של הקב"ה שאמר לו ללכת אל ארץ כנען ועכשיו משיאו ללכת ממנה:

(ז) ויבן שם מזבח – על צורת הזרע ועל צורת א"י:

(ח) ויעתק משם – אהלו: מקדס לבית אל – במזרחה של בית אל נמצאת בית אל במערבו הוא שנאמר בית אל מים: אהלו – אהלה כתיב בתחלה נטה את אהל אשתו ואח"כ את שלו. ב"ר: ויבן שם מזבח – נתנבא שעתידין בניו להכשל שם על עון עכן והתפלל שם עליהם:

(ט) הלך ונסוע – לפרקים יושב כאן חדש או יותר ונסוע משם ונטה אהלו במקום אחר

נביא – ישעיה פרק מא' ב'–ה'

(ב) מִי הָעִיר מִמְּזֻרַח צֶדֶק יִקְרָאָהּ לְרַגְלָו יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם וּמְלָכִים יִרְדֵּי יִתֵּן כְּעֵפֶר חֲרָבוֹ כְּקֶשֶׁת נִדְּף קִשְׁתּוֹ: (ב) מִן אֵיתִי בְּגַלְאֵי מִמְדִּינַחָא אַבְרָהָם בַּחִיר צְדִיקָא בְּקִשׁוּט קִרְבָּה לְאַתְרָה מִסַּר קְדֻמוּהֵי עַמְמִיךְ וּמְלַכִּין תְּקִיפִין תְּבַר רֵמָא כַּעֲפָרָא קְטוּלִין קְדָם חֲרָבָה כְּקִשָּׁא רְדוּפִין קְדָם קִשְׁתָּהּ:

(ג) יִרְדְּפִים יַעֲבֹד שְׁלֹום אַרְח בְּרַגְלָיו לֹא יָבוֹא: (ג) רַדְפִּינּוּ עַדָּא שְׁלָם חִילַת אֹרַח בְּרַגְלֹוהֵי לֹא עֵלַת:

חק לישראל – פרשת לך לך יום ב'

(ד) מי פֶּעַל וְעָשָׂה קָרָא הַדְּרוֹת מִרְאשׁ אֲנִי יְהוָה רֵאשׁוֹן וְאֵת אַחֲרָנִים אֲנִי הוֹיָא: (ד) מִן אֲמַר אֲלִין קִים אֲמַר וְעֵבִיד וְסַדֵּר דְרִיא מִלְקַדְמִין אֲנֵא יי ברית עלמא מבראשית אף עלמי עלמא דילי אינון בר מני לית אלהא:
(ה) רֵאשׁוֹ אֵיִים וְיִירָאוּ קְצוֹת הָאָרֶץ יַחֲרְדוּ קָרְבוֹ וַיֵּאֲתִיּוּן: (ה) חזו נגותא וידחלוון דבסיפי ארעא יזועוון יתקרבוון וייתוון:

רש"י

(3) מי העיר ממזרח – אותו שלדק יקראהו לרגלו מי העיר את הצרה' להביאו מארס שהוא ממזרח ולדק שהיה עושה היא היתה לקראת רגלו בכל אשר הלך. יתן לפניו גויס – מי שהעירו ממקומו להסיע הוא נתן לפניו ארבעה מלכים וחילותיהם. ירד – ירדה. יתן כעפר חרבו – רמא כעפרא קטולין קדם חרביה, נתן את חרבו ועושה חללים רבים כעפר ואת קשתו נתן מרבה הרגים ונופלים כקש גדף:
(ג) ירדפס יעבור שלום – הלך על מעברותיו בשלום לא נכשל ברדפו אותם. אורח ברגליו

לא יבא – לך אשר לא בל קודם לכן ברגליו, לא יבא לא היה רגיל לבא:
(ד) מי פעל ועשה – לו את זאת מי שהוא קורא הדורות מראש לאלם הראשון הוא עשה לאברהם גם את זאת. אני ה' ראשון – להפליא פלא ולעזר. ואת אחרונים אני הוא – אף עמכם בניס אחרונים אהיה ואעזור אתכם:
(ה) ראו איים – עובדי עכו"ם הגבורות שאעשה וייראו. קרבו ויאתיוון – זה אלל זה נאספס להלחם כשיראו הגאולה:

בתובים – משלי פרק ג' ד' ז'

(ד) וּמִצָּא חֵן וְשִׁכַּל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם: (ד) ותשכח חסדא ושכלא וטיבותא קדם אלהא וקדם בני אנשא:
(ה) בָּטַח אֶל יְהוָה בְּכָל לִבְךָ וְאֵל בִּינְתְּךָ אֵל תִּשְׁעוּן: (ה) סביר באלהא מן כלי לבך ועל ביונתא דלבך לא תסתמיר:
(ו) בְּכָל דְרִבְיָה דְעָהוּ וְהוּא יִישֵׁר אֲרַחְתֶּיךָ: (ו) בכל ארחתך דעהו והוא יתריך שבילך:
(ז) אֵל תְּהִי חֶכֶם בְּעֵינֶיךָ יִרָא אֵת יְהוָה וְסוּר מִרְעֵ: (ז) לא תהי חכים באפך דחיל מן אלהא וסטא מן בישתא:

רש"י

(ה) בטח בה' – ופזר מעותיך לבקש לך רב ללמוד ממנו ואל בינתך אל תשעו:
(ז) אל תהי חכם בעיניך – להיות מואם בדברי מוכיחך:

משנה – שבת פרק ג'

(א) בִּידָה שְׁהִסִּיקוּהָ בְקֶשׁ וּבְגָבְבָא, נוֹתְנִים עֲלֶיהָ תְּבַשִּׁיל, בְּגָפַת וּבְעֵצִים, לֹא יִתֵּן עַד שְׂיִגְרָתָהּ, אוֹ עַד שְׂיִתֵּן אֵת הָאֶפֶר. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, חֲמִין אֲבָל לֹא

חק לישראל – פרשת לך לך יום ב'

תבשיל. ובית הלל אומרים, חמין ותבשיל. בית שמואי אומרים, נוטלין אבל לא מחזירין. ובית הלל אומרים, אף מחזירין:

חי סמוך לבין השמשות עשה הכל כתבשיל שלא צשל כלל, שהרי הסיח דעתו ממנו: בית שמואי אומרים – מים חמין נוטנין על גבי כירה לאחר שגרף, דלח כריכי לצבולי וליכא למגזר שמא יחתה: אבל לא תבשיל – אע"פ שגרף, שאי אפשר לגרף כל הגחלים עד שלא ישאר שם ניוץ אחד ואתי לחתויי מאחר דניחא ליה צבוליה: בית שמואי אומרים נוטלין וכו' – אפילו חמין דשרינין להשאות על גבי כירה גרופה ושנתן את האפר, לאחר שנטלן אין מחזירין, דמחזי כמבשל צבת: ובית הלל אומרים – צין חמין צין תבשיל יכולין להחזיר לאחר שנטלן. ולא שרו בית הלל להחזיר אלא צעודן צידו, שלא הניחו על גבי דבר אחר, אבל לאחר שהניחו בקרקע או על גבי דבר אחר אסור להחזיר אפילו לבית הלל, דהוי כמטמין לכתחילה צבת:

רע"ב – (א) כירה – מקום עשוי בארץ כדי שפיתת שתי קדירות והאש עוברת תחת שתי הקדירות: **בגבצא** – עלים דקים כקש שגובצין מן השדה: **נוחנים עליה תבשיל** – מערב צבת להשהותו שם צבת: **בגפת** – פסולת של זתיים ושומשמן לאחר שהולאו שמנו: לא יתן – מערב צבת כדי להשהותו שם צבת: **עד שיגרופ** – הגחלים ויוציאם מן הכירה: או שיתן האפר – על גבי גחלים לכסותם ולכנסם. וטעמא, גזירה שמא יחתה בגחלים צבת כדי למהר ביטולו. ודוקא בתבשיל שלא צשל כל כרכו, או אפילו צשל כל כרכו ומלטמק ויפה לו, הוא דגזרינן שמא יחתה, אבל תבשיל שלא צשל כלל, או שצשל כל כרכו ומלטמק ורע לו, מותר להשהותו על גבי כירה אע"פ שאינה גרופה וקטומה, ולא חיישינן שמא יחתה הואיל והסיח דעתו ממנו. וכן תבשיל שצשל כל כרכו והשליך בתוכו אבר

(ב) תנור שיהסיקוהו בקש ובגבצא, לא יתן בין מתוכו בין מעל גביו. בפח שיהסיקוהו בקש ובגבצא, הרי זה כפירי, בגפת ובעצים, הרי הוא בתנור: **רע"ב** – (ג) תנור – מתוך שכל למעלה ורחב למטה נקלט חומו לתוכו טפי מכירה, ואפילו הסיקוהו בקש ובגבצא חיישינן שמא יחתה, דלעולם אינו מסיח דעתו ממנו: צין מגביו – לסמוך אכל לפנו: **כופה** – עשוי ככירה אלא שארכו כרחבו ואין בו אלא מקום

(א) אין נוהגין ביצה בצד המוחם בשביל שתתגלגל. ולא יפקיענה בסודרין. ורבי יוסי מתיר. ולא יטמיננה בחול ובאבק דרכים בשביל שתצלה:

תולדות האור. ואין הלכה כרבי יוסי: לא יטמיננה בחול ובאבק דרכים – שהוחמו מכת החמה. ובהא לא שרי רבי יוסי, דגזר חול אטו רמז, הואיל ותרווייהו דרך הטמנה אחי למימר מה לי רמז מה לי חול. אי נמי גזר רבי יוסי שמא יזיז עפר ממקומו, שמא לא יהא שם חול עקור ככל הכורך ואתי לאוזי עפר הדבוק, והוי תולדה דחורש:

רע"ב – (ג) אין נוהגין – צבת: **ביאה כל המיחם** – קומקום של נחושת שמחממים בו המים על גבי האש: **שתתגלגל** – שתילכלה קאת עד שהא מגולגלת, כלומר מעורבת: ולא יפקיענה בסודרין – לא ישברנה על סודר שהוחם בחמה כדי שתילכלה בו, דגזרינן תולדות חמה אטו תולדות האור: **ורבי יוסי מתיר** – דסבר לא גזרינן תולדות חמה אטו

חק לישראל – פרשת לך לך יום ב'

(ה) מְעַשֶׂה שְׁעֵטוֹ אֲנָשִׁי טְבָרִיא וְהִבִּיאוּ סִילוֹן שֶׁל צוּגָן לְתוֹךְ אַמְנָה שֶׁל חַמְיִן. אָמְרוּ לָהֶן חַכְמִים, אִם בְּשַׁבָּת, בְּחַמְיִן שֶׁהוּחַמּוּ בְּשַׁבָּת, אָסוּרִין בְּרַחֲיֶצָה וּבְשִׁתְיָה, בְּיוֹם טוֹב, בְּחַמְיִן שֶׁהוּחַמּוּ בְּיוֹם טוֹב, אָסוּרִין בְּרַחֲיֶצָה וּמִתְרִין בְּשִׁתְיָה. מוּלְיָאָר הַגְּרוּף, שׁוֹתִין הֵימָנוּ בְּשַׁבָּת. אֲנִיטִיבִי, אָף עַל פִּי שְׁגֵרוּפָה, אֵין שׁוֹתִין מִמְּנָה:

וגחלים מצחוז, והוא כלי שיש לו צית קיבול קטן אלל לפנו מצחוז מחוזר לו, ונותנין סס גחלים, והמים בקיבולו הגדול. ואס גרפואה מן הגחלים מצעוד יום שותין מן המים שבקיבולו הגדול בשבת ואף על פי שהוחמו קלת מחמת כלי, לפי שאינו מוסיף הבל אלל משמר ומקיים חוס שלהם שלא ילטנו: אנטיבי – הוא כלי נחושת שיש לו שתי שולים ומשימין המים למעלה והאש למטה בין שתי השולים, ומתוך שהאש למטה בין שתי השולים חומו נשאר הרבה, ואע"פ שגרף הגחלים מערב שבת המים מתחממים בו בשבת, לפיכך אין שותים מהם בשבת:

רע"ב – (ז) סילון – לינור שממשיכין המים לתוכו. והיה אותו לינור משוקע בחמי טבריה ומתחמם מכח אותם המים החמים, וכשהיו המים לונין נמשכין בתוכו מתחממים בלוחו סילון שנתחמם בתוך חמי טבריא. ואמרו חכמים שהמים שנמשכו בלוחו לינור בשבת דינם כדין חמין שהוחמו בשבת, שאסורין לרחוץ בהן אפילו אבר קטן ואסורין אף בשתייה, והמים שעוברין בו ביום טוב דינם כדין חמין שהוחמו ביו"ט, שאסורים לרחוץ בהם כל הגוף אבל מותר לרחוץ בהן ידיו ורגליו ומותרין בשתייה. והלכה כחכמים. וחזרו בהם אנשי טבריא ושברו את הסילון: מוליאר – פירשו בגמרא מים מצפנים

(ה) הַמְּחִם שֶׁפָּנְהוּ, לֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ צוּגָן בְּשִׁבִיל שְׂיַחְמוּ, אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹכוֹ אוֹ לְתוֹךְ הַכּוּס כְּדֵי לְהַפְּשִׁיךְ. הָאֵלֶפֶס וְהַקְּדָרָה שֶׁהַעֲבִידוֹן מְרַתְחִין, לֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ תְּבַלִּין, אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַקְּעָרָה אוֹ לְתוֹךְ הַתְּמָחוּי. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, לְכָל הוּא נוֹתֵן, חוּץ מִדְּבַר שְׂיִישׁ בּוֹ חֲמִץ וְצִיר:

תבלין – משתחשך, דכלי ראשון כל זמן שרותח מצשל: אבל נתון הוא לתוך הקערה – דכלי שני אינו מצשל: תמחוי – כמין קערה גדולה שמערה כל האילפס לתוכו ומשם מערה לקערות: לכל הוא נתון – אפילו לכלי ראשון, חוץ מדבר שיש בו חומץ או איר הנוטף ממליחת דגים, שהם מצבלין התבלין. ואין הלכה כרבי יהודה. ודוקא תבלין הוא לאסור ליתן בכלי ראשון אפילו לאחר שהעבירו מן האור, אבל מלח אפילו בכלי ראשון לא בשלה אלל על גבי האור בלבד, לפיכך מותר לתת מלח אפילו בכלי ראשון לאחר שהעבירו מן האור:

רע"ב – (ה) המיחם – קומקום של נחושת שמשימין אותו על גב האש לחמם המים שבתוכו: שפינהו – מעל הכירה, ויש בתוכו מים חמין: לא יתן לתוכו – מים מועטים כדי שיתחממו מן המים החמין שגשארו בתוך המיחם, דהוה ליה כמצשל בשבת: אבל נתון לתוכו – מים מרובים עד שישבבו הכל פושרין: או לתוך הכוס – ואע"פ שהוא כלי שני דוקא להפשיכו מותר, אבל מועטים כדי שיוחמו לו, דס"ל להאי תנא דכלי שני מצשל. ולקמן תנינן אבל נתון הוא לתוך הקערה, דמשמע דכלי שני אינו מצשל. והלכה דכלי שני אינו מצשל: שהעבירו – מן האור: מרותחין – בין השמשות: לא יתן לתוכו

(ו) אֵין נוֹתְנִין כְּלֵי תַּחַת הַיָּד לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשְּׂמֹן. וְאִם נָתַנוּ מִפְּעוּד יוֹם, מִתְרִי. וְאֵין נְאוֹתִין מִמְּנָה, לְפִי שְׂאִינוּ מִן הַמּוּכָן. מִטְּלָטְלִין גַּר חֲדָשׁ, אֲבָל לֹא

חק לישראל – פרשת לך לך יום ב'

יָשׁוּן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, כָּל הַנְּרוֹת מְטַלְטְלִין, חוּץ מִן הַנֵּר הַדּוֹלֵק בַּשַּׁבָּת. נוֹתְנִין כְּלֵי תַחַת הַנֵּר לְקַבֵּל נִיּוּצוֹת. וְלֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ מַיִם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֵּה:

הלכה כרבי שמעון שמתיר שמתיר לטלטל כל הנרות חוץ מן הנר הדולק, שגר שהדליקוהו ללילי שבת אע"פ שכבה אסור לטלטלו כל אותו שבת, דמיגו דאיתקלאי לצין השמשות איתקלאי לכולי יומא, אבל בשאר נרות הלכה כמותו, שאין מוקפה לשבת אלא מוקפה מחמת חסרון כים דמודה ביה ר"ש: נותנין כלי תחת הנר – בשבת: לקבל ניירות – של שלהבת הנוטפות מן הנר כדי שלא ידלק מה שתחתיו, דניירות אין בהם ממש ואין הכלי מבוטל מהיכנו בהכי: ולא יתן לתוכו מים – ואפילו מערב שבת, דגזרינן ערב שבת אטו שבת, ובשבת אי הוה עביד כי האי גוונא הוי מכבה וחייב, הילכך בערב שבת אסור:

רע"ב – (ו) אין נותנין – בשבת: כלי תחת הנר לקבל זו את השמן – המטפטף, משום דשמן מוקפה הוא, ואסור לטלטל כלי מהיכנו, כלומר להשיב כלי במקום שלא יוכל עוד ליטלו משם, דהוה ליה כקובע לו מקום ומחברו בטיט ודמי למלאכה, וכלי זה משיפול זו השמן מוקפה הוא ואסור לטלטלו: אין ניירותיו – אין נהנין מן השמן המטפטף מן הנר בשבת: לפי שאינו מן המוכן – שכבר הוקפה להדלקה: מטלטלין נר חדש – שאינו מאוס וחזי לאשתמושי ביה: אבל לא ישן – דמוקפה מחמת מיאוס הוא: חוץ מן הנר הדולק – בעוד שהוא דולק אסור, גזירה שמה יכבה. ולית ליה לרבי שמעון מוקפה מחמת מיאוס ולא מוקפה מחמת איסור. ואין

גמרא – שבת דף מא' ע"א

רבי זירא הוה קא משתמיט מדרב יהודה דבעי למיסק לארעא דישראל דאמר רב יהודה כל העולה מבבל לארץ ישראל עובר בעשה שנאמר בבבלה יובאו ושמה יהיו אמר איזיל ואשמע מיניה מילתא ואיתי ואיסק אזול אשכחיה דקאי בי באני וקאמר ליה לשמעיה הביאו לי נתר הביאו לי מסרק פתחו פומייכו ואפיקו הבלא ואשתו ממיא דבי באני אמר אילמלא (לא) באתי אלא לשמוע דבר זה דיי בשלמא הביאו נתר הביאו מסרק קמשמע לן דברים של חול מותר לאומרם בלשון קדש פתחו פומייכו ואפיקו הבלא נמי בדשמואל דאמר שמואל הבלא מפיק הבלא אלא אשתו מיא דבי באני מאי מעליותא דתניא אכל ולא שתה אכילתו דם וזהו תחילת חולי מעיים אכל ולא הלך ארבע אמות אכילתו מרקבת וזהו תחילת ריח רע הנצרך לנקביו ואכל דומה לתנור שהסיקוהו על גבי אפרו וזהו תחילת ריח זוהמא רחץ בחמין ולא שתה מהן דומה לתנור שהסיקוהו מבחוץ ולא הסיקוהו מבפנים רחץ בחמין ולא נשתטף בצונן דומה לברזל שהכניסוהו לאור ולא הכניסוהו לצונן רחץ ולא סך דומה למים על גבי חבית:

חק לישראל – פרשת לך לך יום ב'

רש"י על הגמרא

לאומן – צבית המרחץ, ואפילו כלשון קודש:
הבלל – למרחץ הגכנס דרך הפה: מפיח
הבלל – דזיעה: ולא הלך ארבע אמות –
קודם שיסן: מרחבת – אינה מתעכלת לעשות
זבל: ריח רע – ריח הפה: ריח זוהמא – כל
גופו מזוהם בזיעה תמיד: ולא הסיקוהו
מזפנים – שאינו מטיב לכולם: ולא
הכניסוהו למונן – שהן מחזקין את הצרזל:
למים על גבי חבית – על שוליו ולדליו,
שאינם נכנסים לחוכו:

משתמיט – היה ירא ליראות לו, משום דהוה
צעני ר' זירא למיסק לארעא דישראל, ורבי
יהודה לא סבירא ליה, וירא פן יגזור עליו
מליכך: צבלה יוצאו ושמה יהיו עד יום פקדי
וגו' – ור' זירא אמר לך האי קרא בכלי שרת
כתוב, כדלמרינן צשני דייני גזירות (כתובות
קיא, א): הביאו לי נתר – לחוף את ראשי,
וקאמר להו כלשון הקודש: פתחו פומייכו –
ויכנס הבל בית המרחץ לתוך הגוף, ויוציא
הבל של זיעה: ואשתו – מן מים חמוין,
ואפילו לא הוחמו אלא לרחיכה: מותר

זוהר – לך לך דף עח ע"ב

וילך אברם באשר דבר אליו יי. אמר רבי אלעזר תא חזי, דהא לא פתיב
ויצא אברם באשר דבר אליו יי. אלא וילך. כמא דאת אמר לך לך, דהא
יציאה בקדמיתא עבדו דכתיב ויצאו אתם מאור בשדים ללכת ארצה פנעו,
והשתא פתיב וילך ולא פתיב ויצא:

באשר דבר אליו יי, דאבטח ליה בכלהו הבטחות. וילך אתו לוט, דאתחבר
עמיה בגין למילף מעובדוי, ועם כל דא לא אוליה פולי האי. אמר רבי
אלעזר זכאין אנון צדיקניא דאולפי ארחוי דקודשא בריה הוא בגין למיהו
בהו ולדחלא מניה מיהווא יומא דדינא דזמין בר נש למיהב דינא וחושבנא
לקודשא בריה הוא:

פתח ואמר, (איוב לו) ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו האי קרא
אוקמוהו. אבל (דף עט ע"א) תא חזי בהווא יומא דאשלימו יומוי דבר נש
לאפקא מעלמא, ההוא יומא דגופא אתבר ונפשא בעיא לאתפרשא מניה,
כדין אתייהיב רשו לבר נש למחמי מה דלא הוה ליה רשו למחמי בזמנא
דגופא שלטא וקאים על בודייה:

וכדין קיימי עליה תלת שליחו וחשבי יומוי וחובוי וכל מה דעבד בהאי
עלמא, והוא אודי על פלא בפומיה, ולבתר הוא חתים עליה בידיה, הדא
הוא דכתיב ביד כל אדם יחתום, ובידיה בלהו חתימין למידן ליה (בהווא ד"א
בהאי) עלמא על קדמאי ועל בתראי על חדתי ועל עתיקי לא אתנשי חד
מנייהו, הדא הוא דכתיב לדעת כל אנשי מעשהו. וכל אנון עובדין דעבד
בהאי עלמא בגופא ורוחא הכי נמי יהיב חושבנא בגופא ורוחא עד לא
יפוק מעלמא:

חק לישראל – פרשת לך לך יום ב'

תָּא חֲזִי, בְּמַה דְּחֵיבֵינָא אַקְשֵׁי קְדָל בְּהַאי עֲלָמָא הָכִי נְמִי אַפְלוּ בְּשַׁעְתָּא
 דְּבַעֵי לְנַפְקָא מִהַאי עֲלָמָא אַקְשֵׁי קְדָל. בְּגִין כֵּן זַפְאָה הוּא פֶּר נֶשׁ דְּיִלְיָהּ
 בְּהַאי עֲלָמָא אֲרַחֲוֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין לְמִיּהָרָה בְּהוּ:

הלכה – שולחן ערוך יורה דעה סימן רמז'

סימן רמז – גודל שכר צדקה, ואם כופין עליה:
 (א) מצות עשה ליתן צדקה כפי השגת יד, וכמה פעמים נצטוינו בה במצות עשה. ויש
 לא תעשה במעלים עיניו ממנו, שנאמר: לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ירך
 (דברים טו, ז). וכל המעלים עיניו ממנה נקרא בליעל, וכאילו עובד עבודת כוכבים.
 ומאד יש לזהר בה, כי אפשר שיבא לידי שפיכות דמים, שימות העני המבקש אם לא
 יתן לו מיד, כעובדא דנחום איש גם זו:
 (ב) לעולם אין אדם מעני מן הצדקה, ולא דבר רע ולא היזק מתגלגל על ידה, שנאמר:
 והיה מעשה הצדקה שלום. (ישעיה לב, יז):
 (ג) כל המרחם על העניים, הקב"ה מרחם עליו: הגה – ויתן האדם על לבו שהוא מבקש כל
 שעה פרנסתו מהקב"ה, וכמו שהקב"ה ישמע שועתו כך הוא ישמע שועת עניים. גם יתן אל לבו כי הוא
 גלגל החוזר בעולם, וסוף האדם שיבא הוא או בנו או בן בנו לידי מדה זו, וכל המרחם על אחרים
 מרחמין עליו (מלשון הטור):
 (ד) הצדקה דוחה את הגזירות הקשות, וברעב תציל ממות, כמו שאירע לצרפית: הגה –
 והיא מעשרת, ואסור לנסות הקב"ה כי אם בדבר זה, שנאמר: ובחנוני נא בזאת וגו' (מלאכי ג, י). (טור)
 מגמרא פ"ק דתענית). וי"א דוקא בנתינת מעשר מותר לנסות הקב"ה, אבל לא בשאר
 צדקה (ב"י דכך משמע מש"ס שם):

לע"נ

זאב ואיים בן שרה, גר גבריאל בן סוזן, דניאלה פורטונה בת רוזל, צדיקה בת שרה ז"ל.